

Review

- Chapter 1 Solomon was publicly identified as the next king in the time of King David, but Solomon's brother Adoniyahu takes advantage of David's illness to build popularity that could lead to the throne. Spurred by Solomon's mother Batsheva and the prophet Natan, David quashes Adoniyahu's campaign and names Solomon king. Solomon forgives and dismisses Adoniyahu.
- Chapter 2 At King David's instruction but on his own initiative and timetable, King Solomon eliminates the vestiges of priestly corruption (Evyatar), royal upstarts (Adoniyahu), bloodshed (Yoav) and the Yehudah/Yisrael split (Shimi ben Gera). His throne is set for a peaceful reign.
- Chapter 3 King Solomon weds Pharaoh's daughter, apparently violating a biblical prohibition. He also delays building the Beit haMikdash. He then brings offerings to Gd at the Mishkan, and receives a prophetic (or pseudo-prophetic) promise that Gd will grant whatever he wishes. Solomon asks for wisdom, and receives this – along with wealth, honour, and the possibility of longevity if he remains loyal to Gd. The text tells of two *zonot* who quarreled over a baby, and Solomon's wisdom impresses all who hear of it.
- Chapter 4 King Solomon is a great administrator, taking care of his country's needs wisely.
- Chapter 5 King Solomon's wisdom is visible in his administration, his negotiations with King Hiram of Tyre and his plans for the Beit haMikdash. There are signs of trouble, though, in his amassing horses and wealth, and perhaps in the pact with Hiram.

6:2 Who designed the Beit haMikdash? When? Why is it different from the Mishkan?

1. Divrei haYamim I 28:11-19

(יא) וַיִּמֶן דָּוִד לְשַׁלְמֵה בְּנוֹ אֶת תְּכֵנִית הָאוֹלָם וְאֶת בְּתוּרָיו וְגִגְוֹנָיו וְעֲלֵיתָיו וְחֻדְרָיו הַפְּנִימִים... (יג) וְלִמְחַלְקוֹת הַפְּתָחִים וְהַלְוִיִּם וְלִכְל מְלֶאכֶת עֲבוֹדַת בַּיִת ד'... (יד) לְזָהָב בְּמִשְׁקַל לְזָהָב לְכָל כְּלֵי עֲבוֹדָה... (טו) וּמִשְׁקַל לְמִנְרוֹת הַזָּהָב וְגִרְתֵּיהֶם זָהָב... (יז) וְהַמְזַלְגוֹת וְהַמְזַרְקוֹת וְהַקְּשׂוֹת זָהָב טָהוֹר... (יח) וְלִמְזִבַּח הַקְּטֹרֶת זָהָב... (יט) הִפֵּל בְּכֶתֶב מִיַּד ד' עָלָי הַשְּׂכִיל כָּל מְלֶאכֶת הַתְּכֵנִית:

2. Midrash Shemuel 15:3

"ועתה התיצבו ואשפטה אתכם וגו'" (ש"א יב:ז), רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק: מגלת בית המקדש שמסר הקב"ה למשה בעמידה, הדא הוא דכתיב "ואתה פה עמוד עמדי" (דברים ה:כח), עמד משה ומסרה ליהושע בעמידה, [הדא הוא דכתיב] "קרא את יהושע והתיצבו וגו'" (שם לא:יד), עמד יהושע ומסרה לזקנים בעמידה, [הדא הוא דכתיב] "ויאסוף יהושע את כל שבטי ישראל שכמה [וגו'] ויתיצבו לפני האלקים" (יהושע כד:א), עמדו זקנים ומסרה לנביאים בעמידה, [הדא הוא דכתיב] "ועתה התיצבו וגו'", עמדו נביאים ומסרה לדוד בעמידה ולית לה קריה, עמד דוד ומסרה לשלמה בנו בעמידה "ואתה ד' חנני והקימני ואשלמה להם" (תהלים מא:יא). "הכל בכתב" (דה"א כח:יט), מלמד שנתנה במסורת, "עלי השכיל" מלמד שנתנה ברוח הקודש...

"And now, stand and I will judge with you" – Rabbi Yirmiyah cited Rabbi Shemuel bar Rav Yitzchak: This is the scroll of the Beit haMikdash that Gd gave Moshe while [Moshe] stood, as Devarim 5:28 says, "And now, you, stand with Me." Moshe stood and gave it to Yehoshua while standing [as Devarim 31:14 says], "Call Yehoshua, and stand, etc." Yehoshua stood and gave it to the elders while standing [as Yehoshua 24:1 says], "And Yehoshua gathered all of the tribes of Israel to Shechem... And they stood before Gd." The Sages stood and gave it to the prophets while standing [as it says], "And now, stand, etc." The prophets stood and gave it to David while standing, and there is no verse. David stood and gave it to his son Solomon, "And You, Gd, show me favour and raise me up and I will complete it for them." "All in writing (Divrei haYamim I 28:19)" – This teaches it was given by tradition. "He gave me insight" – This teaches that it was given with Divine inspiration.

3. Talmud, Eruvin 104a

תנן "בוזקין מלח על גבי הכבש בשביל שלא יחליקו" ... אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי, האי מלח היכי דמי? אי דמבטליה קא מוסיף אבנין (וכתיב "הכל בכתב מיד ד' עלי השכיל"), ואי דלא קא מבטליה קא הוא חציצה!...

We learned in a mishnah: "They crush salt on the ramp, so that they don't slip"... Rav Acha breih d'Rava said to Rav Ashi: How is this salt placed? If they abandon it, they are adding to the building (and it is written, 'All in writing from the Hand of Gd, He gave me insight')! If they do not abandon it, it is an interruption!...

2. Talmud Yerushalmi, Megillah 1:1

מגילה שמסר שמואל לדוד ניתנה להידרש. מה טעמא? "הכל בכתב" זו המסורת, "מיד ד" זו רוח"ק, "עלי השכיל" מיכן שניתנה להידרש. The scroll Shemuel gave David was meant for exegesis. On what basis? "All in writing (Divrei haYamim I 28:19) – This is tradition. "From the Hand of Gd" – This is Divine inspiration. "He gave me insight" – This teaches that it was meant for exegesis.

3. Devarim 12:5, 12:9

4. Rashi to Shemot 20:20

אלהי כסף - בא להזהיר על הכרובים שאתה עושה לעמוד 'אתי', שלא יהיו של כסף, שאם שניתם לעשותם של כסף הרי הן לפני כאלהות: ואלהי זהב - בא להזהיר שלא יוסיף על שנים, שאם עשית ארבעה, הרי הן לפני כאלהי זהב:

"Gods of silver" – This warns of the cherubs that you make to stand "with Me", that they should not be of silver. If you deviate to make them of silver, they are like gods before Me.

"And gods of gold" – This warns not to make more than two. If you make four, they are as gods of gold before Me.

5. Shemuel II 8:7-11, 24:18-25

(ז) ויקח דוד את שלטי הנהב אשר היו אל עבדי הדדעזר ויביאם ירושלם: (ח) ומבטח ומברתי ערי הדדעזר לקח המלך דוד נחשת הרבה מאד: ס (ט) וישמע תעי מלך חמת כי הפה דוד את כל חיל הדדעזר: (י) וישלח תעי את יורם בנו אל המלך דוד לשאול לו לשלום ולברכו על אשר נלחם בהדדעזר ונכהו כי איש מלחמות תעי היה הדדעזר ובידו היו כלי כסף וכלי זהב וכלי נחשת: (יא) גם אתם הקדיש המלך דוד לד' עם הכסף והנהב אשר הקדיש מכל הגוים אשר כבש:

(יב) ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר לו עלה הקם לד' מזבח בגרן ארונה היבסי: (יג) ויעל דוד פדבר גד פאשר צנה ד'...: (כד) ויאמר המלך אל ארונה לא כי קנו אקנה מאותך במחיר ולא אעלה לד' אלקי עלות חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים: (כה) ויבן שם דוד מזבח לד' ויעל עלות ושלמים ויעתר ד' לארץ ותעצר המגפה מעל ישראל:

6. Targum Yonatan to Shemuel II 21:19

נהגות עוד קרוב בגוב עם פלשתאי וקטל דוד בר ישי מחי פרוכת בית מקדשא דמבית להם נת גלית גמאח ואעא דמורנימיה כאכסן דגרדאין: And there was another battle with the Philistines in Gov, and David son of Yishai, weaver of the curtain of the Temple, from Bethlehem, killed Goliath of Gat, and the wood of his spear was like a weaver's bar.

7. Abarbanel, Introduction to Shemuel

מה שצוה על בנין הבית לשלמה בנו ולכל ישראל ותבנית המלאכה אשר נתן לשלמה ומספר הלויים ומחלקותם למשמרות לעבודת המקדש וכל שאר הדברים אשר זכר מענין הבית לא ראה הנביא לזכרם הנה, לפי שראה ליחס כל בנין הבית לשלמה בנו ולא ראה ליחס לדוד הבנין, לא בפועל ולא בצווי ובהכנה, לפי שהקל ית' רצה שיהיה הבית נבנה ע"י שלמה...

The prophet did not see fit to mention the instruction of building the Beit haMikdash for Solomon his son and all Israel, and the form of the work assigned to Solomon, and the number of Levites and their division into shifts for the work in the Beit haMikdash, and the other items mentioned regarding the Beit haMikdash, because he saw fit to ascribe the entire construction of the Beit haMikdash to Solomon his son, not to David, not in deed, instruction or preparation, because Gd desired that it be built via Solomon...

8. Rabbi David ibn Abi Zimra, Responsum 6:2289

שאלת על מה שכתב רש"י בפרשת יתרו... וקשיא לך והלא שלמה הוסיף שנים... תשובה: זו אינה לרש"י ז"ל אלא היא שנויה במכילתא. וצריך שתדע שכל מה שעשה שלמה על פי הנבואה עשה כמו שמסר לו דוד אביו, הכל בכתב מיד ד' עליו השכיל, כל מלאכת התבנית כאשר מצינו שעשה מזבחות אחרים ומנורות ושלחנות וכלים אחרים ולא עשה ארון אחר ועשה שני כרובים אחרים גבוהים עשר אמות והיו כנפיהם גבוהים על הארץ ועל הכרובים שעשה משה כמבואר בכתובים....

You asked regarding what Rashi wrote in Parshat Yitro... You are bothered: Solomon added two...

Answer: This is not Rashi, but a Mechilta. And you must know that all that Solomon did was via prophecy, as conveyed to his father David, all in writing from the Hand of Gd, Gd gave him insight. All of the design, as we have seen that he

made other altars and *menorot* and tables and other vessels, but he did not make another ark, and he made two other cherubs, ten cubits tall, their wings high over the ground and over Moshe's cherubs, as explained in the text...

9. Midrash, Otzar Midrashim pg. 476

"ויעש שלחנות עשרה," כדי להרבות זרעים. ולמה לא עשה משה אלא אחד? שלא היו צריכין במדבר לזרעים הרבה... "ויעש את מנורות הזהב עשר" כנגד עשרה דברות, וכל מנורה יש בה שבע נרות הרי ע' כנגד שבעים אומות, שכל זמן שהנרות דולקות האומות מתכבשין ומיום שכבו הנרות מתגברין, ותורה נמשלה בנר...

"And he made ten tables" to increase seeds. Why did Moshe make only one? Because they did not need many seeds in the wilderness... "And he made ten gold *menorot*" parallel to the Ten Commandments. And each *menorah* has seven lamps, totaling seventy, parallel to the seventy nations, for as long as the lamps burn, the nations are controlled, and from the day the lamps were extinguished the nations became mightier, and Torah is compared to a lamp...

10. Abarbanel, Commentary to Melachim I 6:11

שלמה נתעצם מאד לעשות בנין הבית בקיום מופלא, אם מפאת האבנים שהיו אבנים גדולות ואבנים יקרות אבני גזית, לעד בצור יחצבון, ואם מפאת העצים שהיו עץ ארז שלא יכנס בו עפוש בשום זמן, וכל זה היה למען יעמדו הדברים ההם כימי השמים על הארץ... Solomon worked hard to construct the House in a marvelous way, whether in terms of the stones, which were large and valuable, *gazit*, eternal, mined from the boulder (cf. Iyov 19:24), or in terms of the wood, cedar wood which would never rot, and all of this was so that these would endure as long as the heavens are above the earth...

11. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Beit haBechirah 1:11

ומצוה מן המובחר לחזק את הבנין ולהגביהו כפי כח הציבור שנאמר "ולרומם את בית אלקינו (עזרא ט:ט)", ומפארין אותו ומייפין כפי כחן אם יכולין לטוה אותו בזהב ולהגדיל במעשיו ה"ז מצוה.

And the ideal mitzvah is to strengthen the House and elevate it according to the community's power, as Ezra 9:9 says, "And to elevate the House of our Gd." And they make it glorious and beautiful according to their power. If they can line it with gold and elevate its actions, this is a mitzvah.

12. Talmud, Menachot 28b

שפודים של ברזל היו וחיפום בבעץ העשירו עשאו של כסף חזרו והעשירו עשאו של זהב The branches of their menorah were iron rods, and the Chashmonaim coated them with tin. When they became wealthier, they made the branches of silver. When they became still wealthier, they made the branches of gold.

6:2 Extraordinary Height

13. Divrei haYamim II 3:4

והאולם אשר על פני הארץ על פני רחב הבית אמות עשרים והגבה מאה ועשרים...

14. Abarbanel to Melachim I 6:2-3

האמת הברור הוא שעל הדביר וההיכל והאולם היו עליות זו למעלה מזו כמו שאמרתי, והבית המקודש מן הקרקע ועד הספון שהיא התקרה הראשונה היה שלשים אמה קומתו, ומהספון למעלה היו תשעים אמה קומתו...

The clear truth is that there were upper floors, one above the next, over the *dvir*, *heichal* and *ulam*, as I have written. The sanctified House, from the ground to the first ceiling, was 30 cubits tall. From that ceiling and up was a 90 cubit space

15. Abarbanel to Melachim I 6:2-3

שלהיות המשכן נעשה לפי שעה והיה יריעות ולא היו עליו מלמעלה בית אחר ועליות, לא נעשה יותר גבוה והיה עשר אמות בלבד, אבל בית האלקים הזה שהיו עליו עליות זו למעלה מזו... כדי לסדר הבית שיהיה גבוה מאד הוצרך לעשות בתקרה הראשונה שלשה פעמים יותר גבוה מאשר עשה משה המשכן, ולזה היה שלשים אמה.

Because the Mishkan was built to be temporary, and [the roof] was of curtains without any room or upper floor above it, it was not made taller, and it was only ten cubits. But this House of Gd had upper floors, one above the next... In order to enable the House to be very tall, they needed to make the first ceiling three times taller than the one Moshe made in the Mishkan. Therefore it was 30 cubits.

16. Malbim to Melachim I 6:2

האורך והרוחב היה כפול מן המשכן שהיה ארכו שלשים ורחבו עשרה, והגובה היה שלש פעמים מן המשכן, מפני שבמשכן רמז בגובה על עשר מדרגות הקדושה, כמ"ש (סוכה ה.) "מעולם לא ירדה שכונה למטה מעשרה - ארון תשעה וכפורת טפח וכו'". ובבית עולמים היה שלש פעמים כנגד ג"פ עשר מעלות שיש בשלשה עולמות למעלה בקדש.

The length and width were double that of the Mishkan, which was thirty cubits long and ten cubits wide. Its height was triple that of the Mishkan, because the height of the Mishkan hinted at ten levels of sanctity, like Succah 5a, "The Shechinah never descended below ten – the Ark was nine and the *kapporet* was one handbreadth, etc." And in the Eternal House it was triple that, parallel to three times the ten levels in the three worlds above in holiness.

17. Rabbi Yitzchak Levi, ' בית ד' ב' - מלכות שלמה בירושלים ב' -

חלק מהשינויים מבטאים את המעבר מן הראשוניות והזמניות ששיקף המשכן במדבר, בחינת אירוסין, לקביעות המקדש בקרב העם השוכן לבטח בארצו. מעבר זה מתבטא בהגדלת המקום, בהוספת יציעים לבית עצמו, בתוספת הכרובים, בשינוי החומרים, בריבוי הכלים ובשינויים אחרים במבנה כולו, כדברי הרמב"ם...

Some of these changes expressed the transition from the initial and temporary which the Mishkan displayed in the wilderness, the status of *eirusin*, to the permanence of the Mikdash in the midst of the nation dwelling securely in its land. This transition was expressed in enlargement of the space, addition of porches to the House itself, addition of cherubs, the change of materials, the increase of vessels and other changes in the entire structure, as per Rambam...

6:7 Whole Stones

18. The problem

- 5:31, 6:6 *Gazit* (hewn stone)
- 5:32 And they sculpted
- 7:9 Cut with a blade

19. Abarbanel to Melachim I 5:31

אחשוב אני שלא בא הכתוב לספר כאן כי אם ששלמה בגובה לבו ונדיבותו צוה לעשות דבר זר ובלתי נהוג. והוא כי בידוע שכאשר יעשו בנין מה הנה ביסוד הבית ישימו כל האבנים בין הקטנים בין הגדולים איזה שיהיה, וגם היותר פחותים ונבזים, ולא יבנו אותם ולא יעשו בהם דבר מלאכה, לפי שיהיו תחת הארץ ואדם לא יראה אותם... והאבנים הגדולים והיפים ומעולים בעצמותם ופסולים כראוי בתבנית וצלם נכבד ישימו בקירות הבית במקומות היותר נראים. וספר הכתוב כאן ששלמה צוה שלא יעשו כן בבנין בית ד', אבל ליסד הבית ישימו אבנים גדולות בכמותן כמו שזכר אבני עשר אמות או שמונה אמות, ושיהיו יקרות, ואין פירוש כבודות, כי אם שיהיו בתכלית המעלה והיופי אבני שיש טהור, ומלבד כמותיהן ואיכותיהן הנה יעשו אותם האבנים אבני גזית, רוצה לומר שיהיו ישרות ומפותחות... כי האדם יראה לעינים וד' יראה ללבב, והמלך היה בונה בית ד', ולכן צוה שלא די בקירות וכותלי הבית אבל גם ביסוד הבלתי נראה ישימו האבנים בזה השלמות. I think the text only came to tell here only that Solomon, in his elevated heart and generosity, instructed something strange and unusual. As is known, when they build a building, at the foundation of the house they place all kinds of stones, whether small or large, whatever it is, including the more deficient and degraded. They do not build with these, or use them for any task; they will be beneath the ground, and no one will see them... The great and attractive stones, of greater inherent value, formed properly with the honoured design and image, they place in the walls of the house, where they are most visible. The text told here that Solomon instructed them not to do this for construction of the House of Gd, but to establish the House they should place the stones of great magnitude, as described, stones of ten cubits or eight cubits, and they should be *yakar* – not "heavy", but of the greatest level and beauty, pure marble. Aside from their size and quality, they would hew those stones, meaning that they would be straight and well-formed... For Man sees with the eyes but Gd sees to the heart. The king was building the House of Gd. Therefore he instructed that it would not suffice [to use these stones] in the walls of the House, but they should also use perfect stones in the invisible foundation.

20. Talmud, Sotah 48b

ת"ר: "שמיר שבו בנה שלמה את בהמ"ק שנא' והבית בהבנותו אבן שלמה מסע נבנה. הדברים ככתבן דברי ר' יהודה. אמר לו ר' נחמיה וכי אפשר לומר כן? והלא כבר נאמר 'כל אלה אבנים יקרות וגו' מגוררות במגרה! אם כן מה ת"ל 'לא נשמע בבית בהבנותו?' שהיה מתקין מבחוץ ומכניס מבפנים. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה באבני מקדש, ודברי ר' נחמיה באבני ביתו." ור' נחמיה שמיר למאי אתא? מיבעי ליה לכדתניא, "אבנים הללו אין כותבין אותן בדיו משום שנאמר 'פתוחי חותם', ואין מסרטין עליהם באיזמל משום שנאמר 'במלואותם', אלא כותב עליהם בדיו ומראה להן שמיר מבחוץ והן נבקעות מאליהן, כתאינה זו שנבקעת בימות החמה ואינה חסירה כלום, וכבקעה זו שנבקעת בימות הגשמים ואינה חסירה כלום."

Our Sages taught: "The *shamir* with which Solomon built the Beit haMikdash, as in 6:7. It is as written, per Rabbi Yehudah. Rabbi Nechemiah said to him: Can you say that? What about 7:9? Well, then what is the meaning of 6:7? They fixed [the stones] outside and then brought them inside. Rebbe said: Rabbi Yehudah's words appear correct regarding the stones of the Sanctuary, and Rabbi Nechemiah's words regarding the stones of [Solomon's] house." According to Rabbi Nechemiah, what was the use of the *shamir*? As it was taught, "These stones [of the *choshen*] are not written upon with ink, for Shemot 28:11 says, 'engraved.' And they do not scratch them with a stylus, for 28:20 says, 'in their whole state.' Rather, they write upon them with ink and then show it to the *shamir* externally, and [the stones] split on their own, like a fig splitting in the summer and lacking nothing, and like a field that splits in the rainy season and lacks nothing."

21. Shemot 20:22

22. Abarbanel to Melachim I 6:7

ואמנם במכילתא אמרו ז"ל (סוף פרשת יתרו), ומה מזבח הקל אסור לבנות בו גזית היכל וקדש הקדשים חמורים אינו דין שיהא אסור לבנות בהם גזית? ולכן דרש רבי שמעון בן אלעזר המקדש נברא להאריך ימיו של אדם, והברזל נברא לקצר ימיו של אדם, אינו דין שיניף המקצר על המאריך

23. Midrash, Mechilta d'Rabbi Yishmael, Yitro, BaChodesh 11

"לא תבנה אתהן גזית," בו אי אתה בונה גזית, אבל אתה בונה בהיכל ובקדש הקדשים גזית; שהיה בדין, ומה אם מזבח הקל, אסור לבנות בו גזית, ההיכל וקדש הקדשים החמורים, דין הוא שלא יהו בונין בהן גזית, ת"ל "לא תבנה אתהן גזית," בו אי אתה בונה גזית, אבל אתה בונה גזית בהיכל ובקדש הקדשים. ומה אני מקיים "ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבלי בהבנותו?" בבית אינו נשמע, אבל בחוץ נשמע.

"כי חרבך הנפת עליה וגו'." מכאן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר, המזבח נברא להאריך שנותיו של אדם, והברזל נברא לקצר שנותיו של אדם, אינו רשאי להניף המקצר על המאריך.

24. Abarbanel to Melachim I 6:7

שלא יבא לבנין אבן ולא עץ בלתי שלם שיצטרך לחקותו ולפתחו ולפסלו ולא דבר חסר יצטרך לתקנו שמה, אבל היו באים האבנים והעצים כלם בשלמותם ובמדוניהם הראויים בחכמה רבה, כדי שהרואים לא יראו דבר בלתי נשלם, וכאלו מן השמים היו באים הדברים ההם בצביונן ובקומתן לפאר מקום מקדשו יתברך...

25. Yirmiyahu 17:1, Zechariah 7:12

חטאת יהודה פתובה בעט ברזל בצפרן שמיר...
ולכם שמו שמיר משמוע את התורה ואת הדברים אשר שלח ד' צבקות ברוחו...

26. Talmud, Sotah 48b

ת"ר "שמיר זה ברייתו כשעורה ומששת ימי בראשית נברא ואין כל דבר קשה יכול לעמוד בפניו. במה משמרין אותו? כורכין אותו בספוגין של צמר ומניחין אותו באיטני של אבר מליאה טובי שעורין."

27. Talmud, Gittin 68b

א"ל [לאשמדאי] לא קא בעינא מינך מידי, בעינא דאיבנייה לבית המקדש וקא מיבעי לי שמירא. א"ל, לדידי לא מסיר לי, לשרא דימא מסיר ליה, ולא יהיב ליה אלא לתרגולא ברא, דמהימן ליה אשבועתיה. ומאי עבד ביה? ממטי ליה לטורי דלית בהו ישוב ומנח לה אשינא דטורא ופקע טורא, ומנקיט מייתי ביזרני מאילני ושדי התם והוי ישוב. והיינו דמתרגמינן נגר טורא...